

Tulokset

MDI VALTAKUNNALLINEN KUNTAKYSELY

2017

#MDIkuntakysely

MDI toteutti lokakuussa 2017 kolmannen kerran valtakunnallisen kuntakyselyn, jolla kerättiin kuntien päättäjien ja ylimpien viranhaltijoiden näkemyksiä tulevaisuuden kunnasta.

Kuntakysely kohdistettiin kaikkien Manner-Suomen kuntien (295 kpl) johtaville viranhaltijoille, valtuutetuille ja hallitusten jäsenille. **Kysely lähetettiin kaikkiaan 10 871 henkilölle**, joista **2 890** antoi näkemyksensä **289** kunnasta.

Vastausprosentti **26,6 %**.

Kenen toimeksiannosta kysely tehtiin?

MDI teki kuntakyselyn vuonna 2017 omana työnään eli ilman tilausta. Näin ollen kyselyn kautta on mahdollista **tuottaa puolueetonta tietoa kunnille ja eri ministeriöille**. MDI tekee aktiivista työtä kaupunkien ja kuntien, maaseudun ja muuttuvien alueiden kehittämisen parissa. MDI on yksityinen ja puolueeton yritys.

Miksi kysely toteutettiin?

Kyselyn **tavoitteena oli koota mahdollisimman kattava tilannekuva kaikista Suomen kunnista**. Kokonaiskuva auttaa kuntia profiloimaan omaa strategia- ja kehittämistyötään sekä ministeriöitä hallituksen keskeisten uudistusten toimeenpanossa.

Mihin kyselyn tietoa käytetään?

Kyselyn tietoja hyödynnetään MDI:n tekemissä valtakunnallisissa selvityksissä ja kuntien elinvoima- ja strategiapohdinnoissa. Kattava ja kokonaisvaltainen vertailutieto parantaa kuntien mahdollisuuksia tehdä valintoja omassa kehittämistyössään. MDI on mukana myös valtioneuvoston kanslian tutkimus- ja selvityshankkeissa (VN TEAS), joilla tuetaan mm. tulevaisuuden kuntien tehtäväpohdinnoissa, sote- ja maakuntauudistuksen toimeenpanoa sekä rakennetaan aluekehittämisen tietotyökalua valtion ja tulevien maakuntien neuvottelujen pohjaksi.

Kysymysteemamme valtuutetuille ja johtaville viranhaltijoille

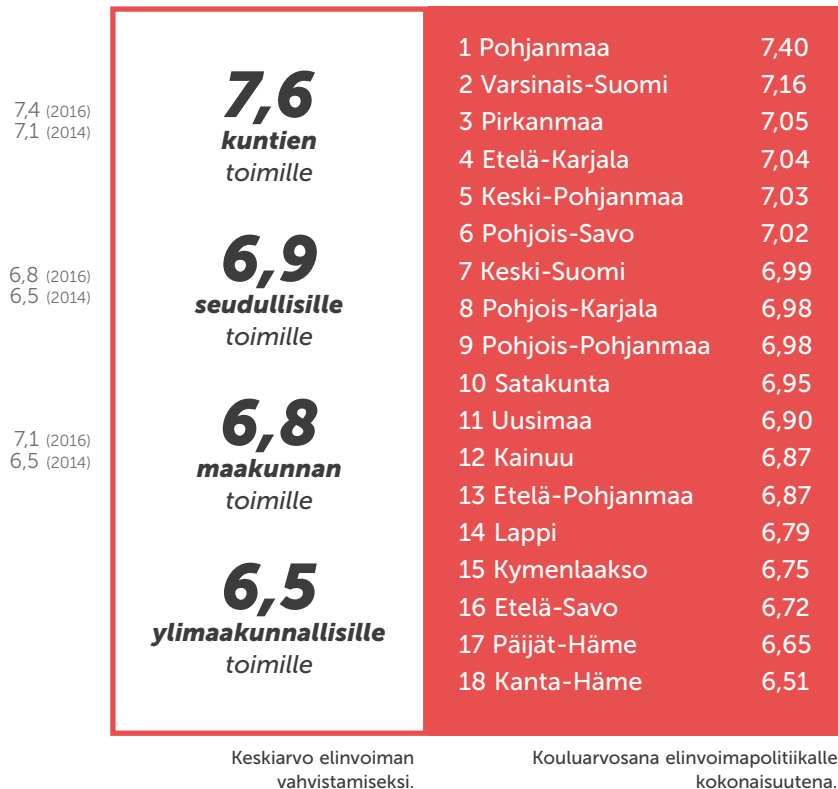
1. Kouluarvosana elinvoimapolitiikalle
2. Kuntien kehitysnäkymät
(ml. sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset ja investointinäkymät)
3. Kuntakehittämisen tila
4. Kokeilukulttuuri kunnissa
5. Kuntien suositteluindeksit
6. Kunnan valttikortit
7. Kuntien tulevaisuudenkuva
8. Kuntien valtuustokauden keskeisimmät tavoitteet
9. Kuntien ratkaisut toimintaympäristön muutokseen
10. Kuntien elinvoimapainotukset
11. Kuntien ja maakuntien rajapintatehtävät
12. Rakennerahasto-ohjelman merkitys kuntien kehittämisessä
13. Maaseutuohjelman merkitys kuntien kehittämisessä
14. Kuntien kehittämiseen vaikuttavat tahot

Taustatiedot (esitetty julkaisun lopussa)

- Rooli vastaajana – *valtuutettu / viranhaltija*
- Kunta
- Puolue
- Kuntakokemus
- Sukupuoli

1. Kouluarvosana elinvoimapolitiikalle

Minkä kouluarvosanan antaisit oman alueesi elinvoimapolitiikasta viimeisen viiden vuoden ajalta?

Arvosanat kohentuneet kunnalliselle ja seudulliselle elinvoimapolitiikalle - paikallisella tasolla onnistuttu parhaiten elinvoiman vahvistamisessa.

Vastauksissa eroja löytyy puolueiden, maakuntien ja kunnan koon ja aluetyyppien välillä. Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä ei ole merkittäviä eroja vastauksiin.

RKP:n edustajat antavat parhaimmat arvosanat elinvoimapolitiikalle, kun taas perussuomalaisten edustajat antavat heikoimmat arvosanat.

Maakunnista elinvoimapolitiikka koetaan onnistuneimmaksi Pohjanmaalla ja Varsinais-Suomessa. Heikoimmat arvosanat elinvoimapolitiikalle annetaan Kanta- ja Päijät-Hämeessä.

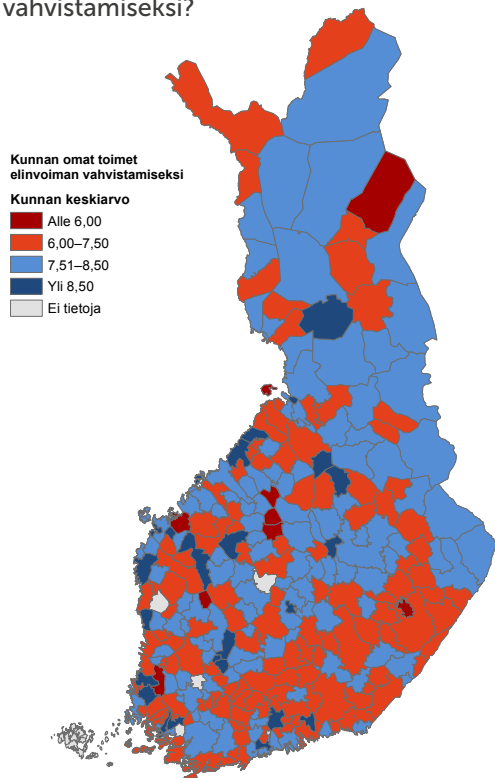
Isoimmissa kaupungeissa annetaan elinvoiman vahvistamisesta muita kuntia keskimäärin parempia arvosanoja.

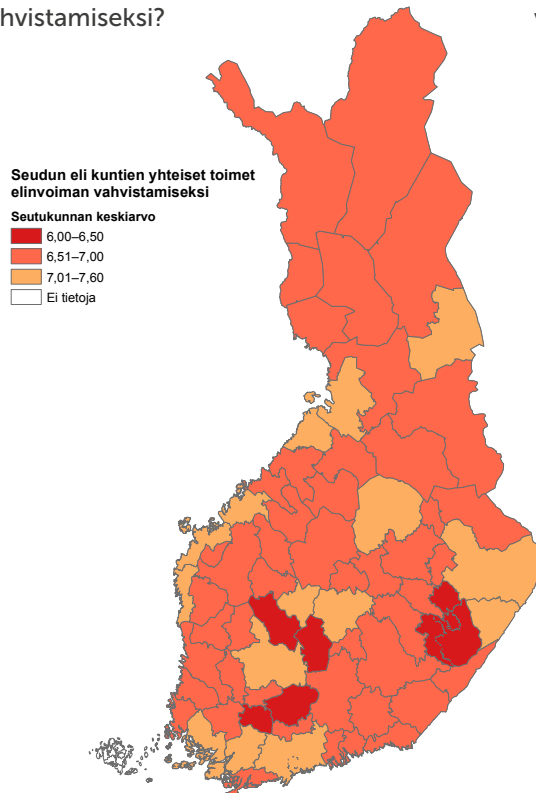
Merkitsevästi heikompia arvosanoja elinvoimapolitiikalle annetaan metropolialueen lähiseuduilla, kun vastaavasti monipuoliset korkeakoulu- ja koulupaikkakunnat ja maakuntien vahvoissa kakkoskaupungeissa.

1. Kouluarvosana elinvoimapolitiikalle

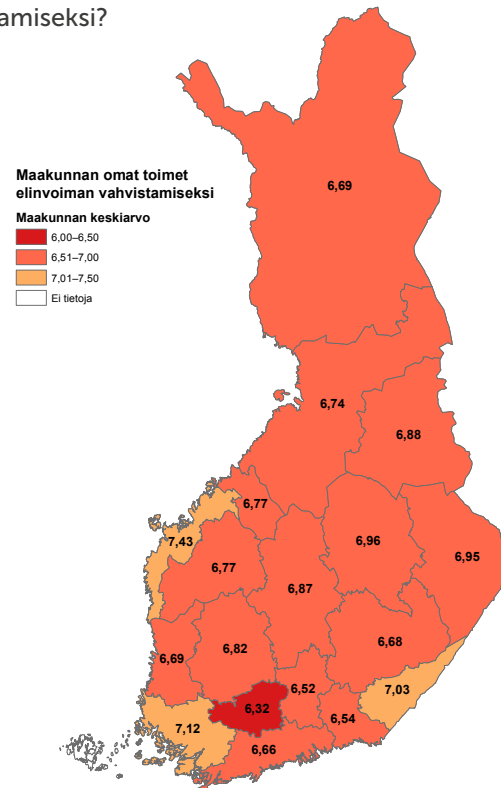
Minkä kouluarvosanan antaisit oman **kunnan** toimista elinvoiman vahvistamiseksi?

Minkä kouluarvosanan antaisit oman **seudun** toimista elinvoiman vahvistamiseksi?

Minkä kouluarvosanan antaisit oman **maakunnan** toimista elinvoiman vahvistamiseksi?

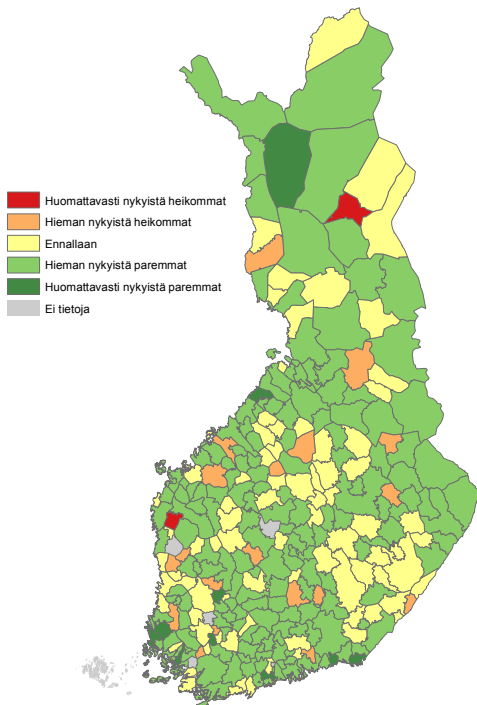

Kouluarvosana elinvoimapolitiikalle kokonaisuutena

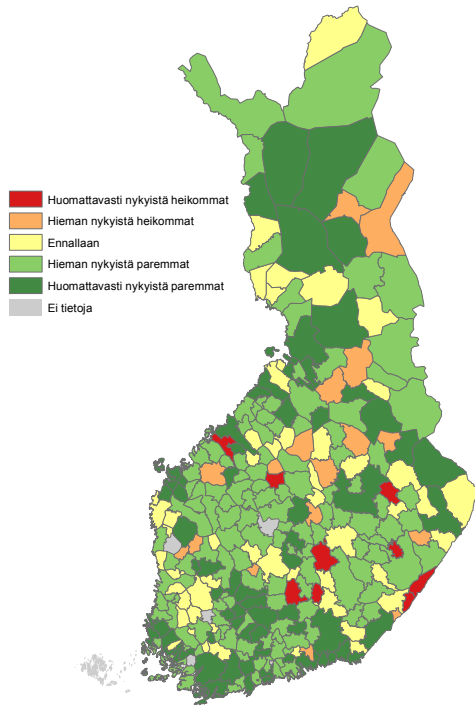
1 Pohjanmaa	7,40
2 Varsinais-Suomi	7,16
3 Pirkanmaa	7,05
4 Etelä-Karjala	7,04
5 Keski-Pohjanmaa	7,03
6 Pohjois-Savo	7,02
7 Keski-Suomi	6,99
8 Pohjois-Karjala	6,98
9 Pohjois-Pohjanmaa	6,98
10 Satakunta	6,95
11 Uusimaa	6,90
12 Kainuu	6,87
13 Etelä-Pohjanmaa	6,87
14 Lappi	6,79
15 Kymenlaakso	6,75
16 Etelä-Savo	6,72
17 Päijät-Häme	6,65
18 Kanta-Häme	6,51

2. Kuntien kehitysnäkymät

Kehitysnäkymät kunnassani
puolen vuoden päästä?

Kehitysnäkymät kunnassani
3–5 vuoden päästä?

Kuntien kehitysnäkymät ovat muuttuneet entistä positiivisemmiksi verrattuna vuoden takaiseen

Yleisesti kunnissa suhtaudutaan tulevaisuuden kehitysnäkymiin varsin positiivisesti. Lähes 70 % vastaajista näkee kehitysnäkymät 3–5 vuoden päästä nykyistä parempina.

Maakunnista kehitysnäkymiin poikkeuksellisen negatiivisesti suhtaudutaan Etelä-Karjalassa ja Etelä-Savossa, Kymenlaaksossa kehitysnäkymiin suhtaudutaan muita maakuntia positiivisemmin.

Yleisesti ottaen, *mitä suuremmasta kunnasta on kyse, sitä paremmat ovat kehitysnäkymät*. Erityisesti yli 100 000 asukkaan kunnissa näkymät ovat erittäin positiiviset. 80 % suurten kaupunkien vastaajista piti näkymiä myönteisinä, kun vastaava luku alle 6 000 asukkaan kunnissa oli 40 %.

Kaikista selvimmin keskiarvosta poikkeavat *maakuntien vahvat kakkoskaupungit*, jotka arvioivat kehitysnäkymät muita selvästi heikommiksi.

Johtoryhmään kuuluvien ja luottamushenkilöiden vastauksien välillä ei ole kehitysnäkymissä havaittavissa merkittäviä eroja. Myöskään puolueiden välillä ei ole merkittäviä eroja.

2. Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus kuntien kehitysnäkymiin

Miten sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa kuntasi kehitysnäkymiin?

Sote- ja maakuntauudistus heikentää kuntien kehitysnäkymiä ja kriittisyys on noussut verrattuna vuoden takaiseen kyselyyn

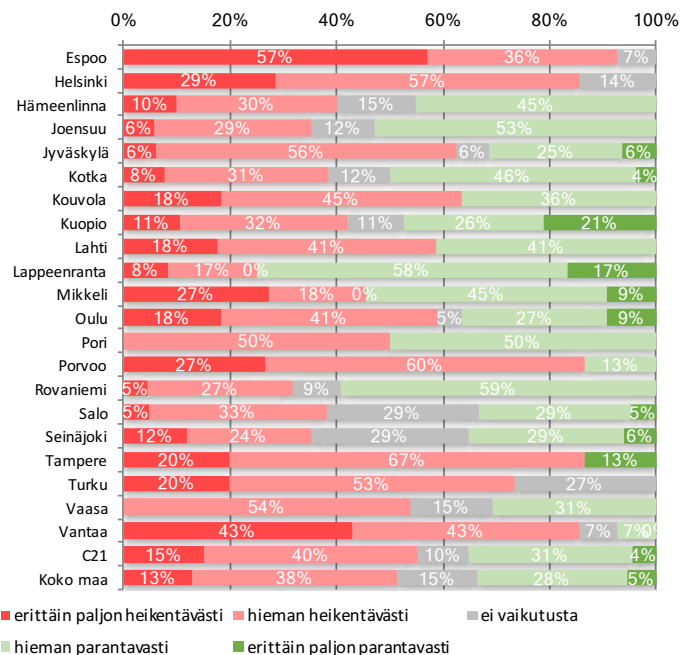
Puolue, maakunta, kunnan koko ja aluetyppi vaikutti vastauksiin merkittävästi, kun taas luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä ei ole merkittäviä eroja vastauksiin.

Hallituspuolueiden edustajat, erityisesti keskusta, näkee uudistuksen vaikuttavan parantavasti kehitysnäkymiin. Kriittisimmin suhtautuvat vasemmistoliitto ja SDP. Puolueiden sisällä on kuitenkin paljon näkemyseroja. Keskustasta yli 50 % näkee uudistuksen parantavan kehitysnäkymiä ja kokoomuksesta 37 %, SDP:n edustajista 68 % ja vasemmistoliitosta 67 % näkee uudistuksen heikentävän kehitysedellytyksiä.

Maakunnista erityisesti Kanta-Hämeen, Pohjanmaan ja Uudenmaan vastaajat ovat kokeneet sote- ja maakuntauudistuksen vaikuttavan heikentävästi kunnan Kehitysnäkymiin. Positiivisimmin suhtaudutaan Päijät-Hämeessä, Etelä-Savossa ja Etelä-Pohjanmaalla.

Erityisesti yli 100 000 asukkaan kunnissa sote- ja maakuntauudistuksen koetaan heikentävän kunnan kehitysnäkymiä. Suurista kaupungeista erityisen kriittisiä uudistuksen vaikutuksia kohtaan ovat kuitenkin Espoo, Vantaa, Helsinki, Porvoo, Tampere ja Turku. Positiivisimmin suurista kaupungeista uudistukseen suhtautuvat Lappeenranta, Kuopio, Mikkeli, Joensuu, Rovaniemi ja Pori. Syksyn aikana organisoituneet C21-kaupungit näkevät kuitenkin kokonaisuutena tilanteen samankaltaisena kuin muutkin kunnat.

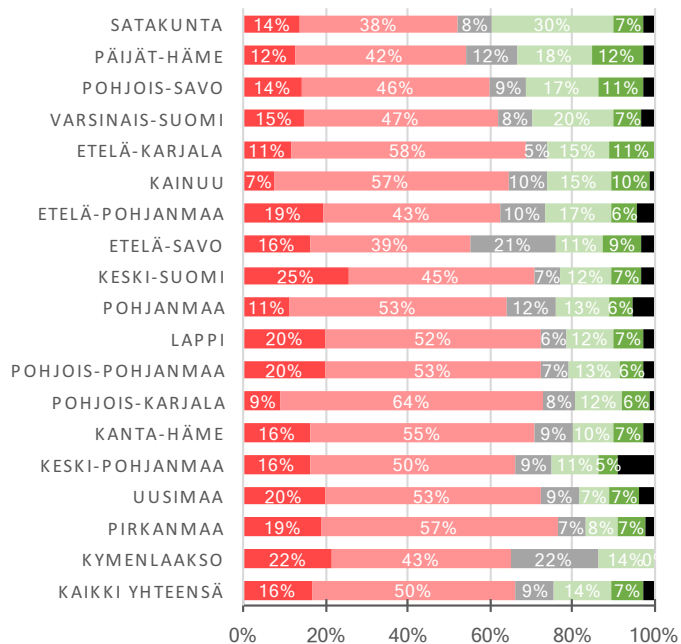
Metropolialueella koetaan sote- ja maakuntauudistuksen vaikuttavan useammin erittäin paljon heikentävästi kunnan kehitysnäkymiin.

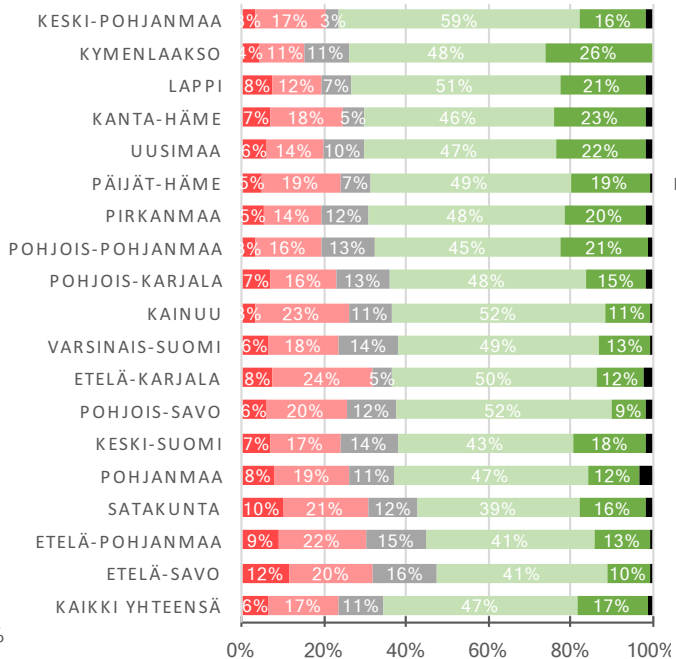
2. Kuntien kehitysnäkymät

Kehitysnäkymät 3–5 vuoden kuluttua vuonna 2014, 2016 ja 2017.

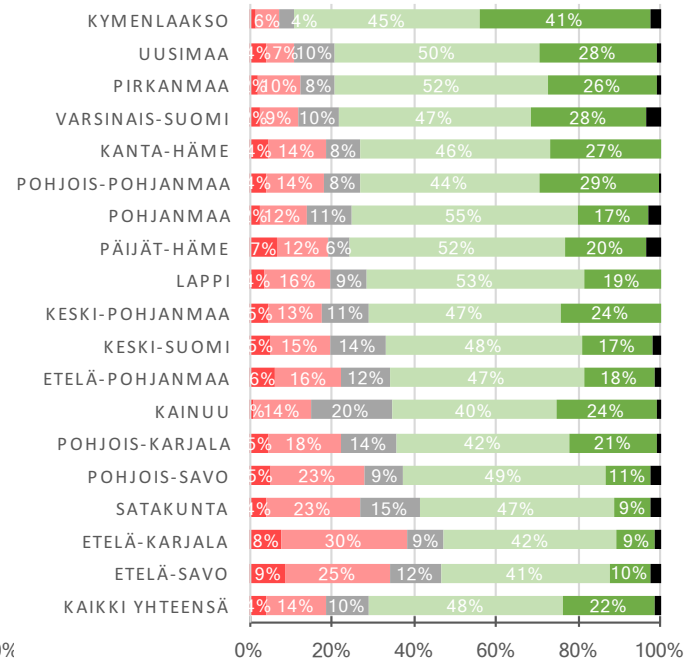
2014

2016

2017

■ nykyistä huomattavasti heikommalla
■ nykyistä hieman heikommalla
■ ennallaan
■ nykyistä hieman paremmalla
■ nykyistä huomattavasti paremmalla
■ en osaa sanoa

2. Investointinäkymät

Anna paras arviosi **yksityisten investointien** yhteenlasketusta euromäärästä (milj. €) kunnassasi vuoteen 2020 mennessä.

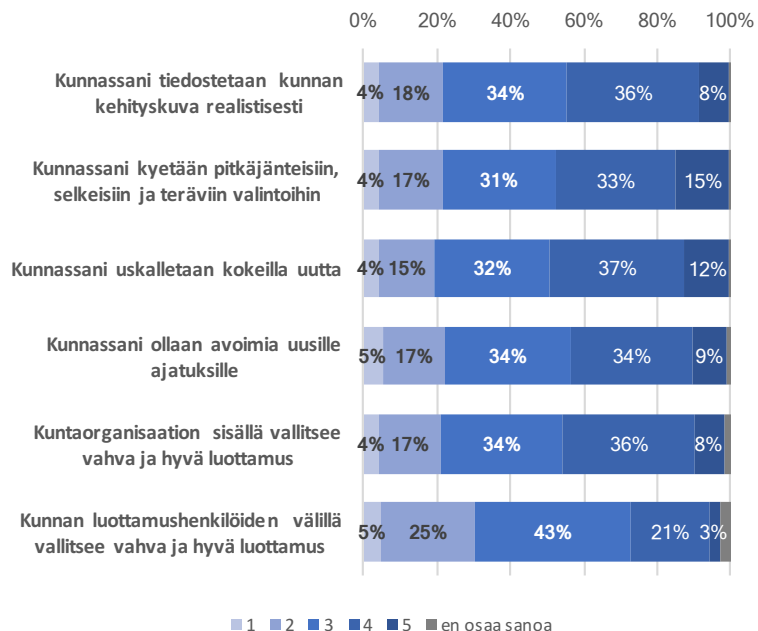
	Keskiarvo (milj. €)*	Mediaani (milj. €)
Etelä-Karjala	81,4	5,0
Etelä-Pohjanmaa	79,9	10,0
Etelä-Savo	29,2	5,5
Kainuu	29,3	10,0
Kanta-Häme	69,0	10,0
Keski-Pohjanmaa	38,4	15,0
Keski-Suomi	47,8	8,5
Kymenlaakso	107,2	50,0
Lappi	193,3	29,0
Pirkanmaa	76,4	12,0
Pohjanmaa	68,0	25,0
Pohjois-Karjala	52,5	10,0
Pohjois-Pohjanmaa	140,4	12,0
Pohjois-Savo	194,4	10,0
Päijät-Häme	63,6	10,0
Satakunta	66,6	13,5
Uusimaa	364,9	32,5
Varsinais-Suomi	59,3	15,0

Anna paras arviosi **julkisten investointien** yhteenlasketusta euromäärästä (milj. €) kunnassasi vuoteen 2020 mennessä.

	Keskiarvo (milj. €)*	Mediaani (milj. €)
Etelä-Karjala	97,1	7,5
Etelä-Pohjanmaa	34,2	12,0
Etelä-Savo	46,6	11,0
Kainuu	44,4	11,0
Kanta-Häme	40,4	15,0
Keski-Pohjanmaa	15,0	7,0
Keski-Suomi	37,5	10,0
Kymenlaakso	56,2	30,0
Lappi	46,8	12,0
Pirkanmaa	49,0	20,0
Pohjanmaa	29,0	20,0
Pohjois-Karjala	31,2	10,0
Pohjois-Pohjanmaa	63,3	15,0
Pohjois-Savo	102,5	12,0
Päijät-Häme	70,7	20,0
Satakunta	18,7	10,0
Uusimaa	171,7	40,0
Varsinais-Suomi	37,8	15,0

3. Kuntakehittämisen tila

Arvioi kuntasi **kehittämistä** koskevia väittämiä
(1 = täysin eri mieltä; 5 = täysin samaa mieltä)

TOP kunnat, joissa vallitsee vahva luottamus		ka
alle 6 000 as.	Maalahti	4,8
6000-10 000 as.	Suomussalmi	4,4
10 001-20 000 as.	Pirkkala	4,4
20 001-40 000 as.	Siilinjärvi	4
40 001-100 000 as.	Seinäjoki	3,8
yli 100 000 as.	Helsinki ja Vantaa	3,8

TOP kunnat, joissa kyetään valintoihin (strategisimmat)		ka
alle 6 000 as.	Puolanka	4,7
6000-10 000 as.	Pudasjärvi	4,2
10 001-20 000 as.	Pirkkala	4,6
20 001-40 000 as.	Rauma	4,1
40 001-100 000 as.	Joensuu ja Vaasa	4,0
yli 100 000 as.	Tampere	4,3

TOP kunnat, joissa kokeillaan uutta (uudistusmyönteisimmät)		ka
alle 6 000 as.	Puolanka	5,0
6000-10 000 as.	Pudasjärvi	4,6
10 001-20 000 as.	Pirkkala	4,8
20 001-40 000 as.	Lempäälä	4,7
40 001-100 000 as.	Pori ja Joensuu	4,0
yli 100 000 as.	Tampere	4,5

Kuntapäättäjien keskinäinen luottamuspula hiertää kuntakehittämistä – vain 3 % kokee luottamuksen vahvaksi ja hyväksi

Vastauksissa eroja löytyy puolueiden, maakuntien ja kunnan koon välillä.

Puolueista keskustan ja RKP:n kannattajat suhtautuvat keskimäärin positiivisemmin kuntakehittämistä koskeviin väitteisiin.

Maakunnista Kanta-Hämeessä ja Lapissa oman kunnan kehittämistä koskemiin väittämiin suhtaudutaan muita alueita negatiivisemmin ja Pohjanmaalla taas positiivisimmin.

Erityisesti suurimmissa kunnissa suhtaudutaan keskimääräistä positiivisemmin kunnan kehittämistä koskeviin väittämiin.

4. Kokeilukulttuuri kunnissa

Onko kunnassasi toteutettu erityisen menestyksekkäitä kokeiluja tai kokeilukulttuuria joissain teemoissa tai palveluissa?

Kokeiluteemat

(yhteensä 218 kokeilua mainittu)

Kunnissa toteutetut kokeilut liittyvät useimmiten sosiaali- ja terveystalouteen. Toinen merkittävä teema kokeiluissa on ollut työllisyyden edistäminen.

Kokeiluita on toteutettu kunnissa kokoon katsomatta.

Vastaajista 218 ilmoitti kunnassaan käynnissä olevista kokeiluista, jotka tyypiteltiin teemoihin: a) Työllisyys, b) Yritysten toimintaedellytykset, c) Osaaminen ja sivistys, d) Sote, e) Elämys- ja viehkouspalvelut, f) Toimiva arki, maankäyttö, asuminen ja liikenne, g) Osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet.

5. Kuntien suositteluindeksit

Kuinka todennäköisesti suosittelisit kuntaasi? (0 = erittäin epätodennäköisesti; 10 = erittäin todennäköisesti)

TOP kunnat asuinpaikkana	ka	TOP kunnat yrityksen sijoittamispaikkana	ka
Pirkkala	9,8	Vantaa	9,5
Muurame	9,5	Kempele	9,4
Heinola	9,5	Kustavi	9,4
Siilinjärvi	9,4	Kouvola	9,4
Luoto	9,4	Pirkkala	9,4
Leppävirta	9,4	Muurame	9,4

TOP kunnat vapaa-ajan asumisen paikkana	ka	TOP kunnat matkailukohteena ulkomailta tuleville	ka
Vaala	9,8	Suomussalmi	9,8
Padasjoki	9,7	Helsinki	9,7
Ikaalinen	9,7	Sotkamo	9,7
Kuhmoinen	9,7	Rovaniemi	9,7
Mäntyharju	9,6	Pudasjärvi	9,6
Lestijärvi	9,6	Kuusamo	9,6

TOP kunnat kotimaan matkailukohteena	ka	TOP kunnat, joissa parhaat edellytykset kehittää omaa elinympäristöä	ka
Suomussalmi	9,7	Jämijärvi	9,7
Kittilä	9,7	Maalahti	9,4
Savonlinna	9,6	Savitaipale	9,3
Ranua	9,6	Merikarvia	9,1
Inari	9,6	Karvia	9,1
Jämijärvi	9,5	Suomussalmi	9,1

*Vastauksissa on huomioitu vain ne kunnat, joissa vastaajien määrä oli vähintään kolme.

Maakuntakeskusten läheisyydessä olevat kunnat nousivat tilaston kärkeen niin asuinpaikkoina kuin yritysten sijoittumispaikkoina

Maakunnista todennäköisimmin omaa kuntaa suositeltaisiin Kymenlaaksossa (keskiarvo 8,25) ja Etelä-Savossa (keskiarvo 8,21). Kanta-Hämeessä ja Keski-Pohjanmaalla suositeltaisiin omaa kuntaa keskimääräistä vähemmän (keskiarvo molemmissa maakunnissa 7,36).

Puolueista Perussuomalaiset suosittelisivat omaa kuntaansa keskimääräistä epätodennäköisemmin ja RKP:n edustajat taas keskimääräistä todennäköisemmin.

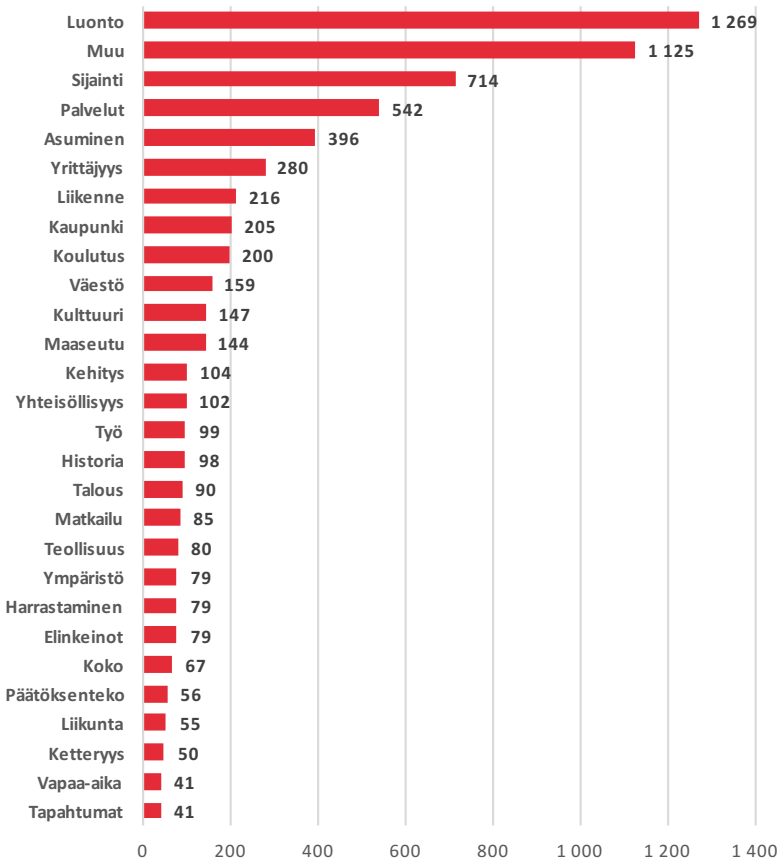
Kahden suurimman kunnan ryhmässä (40 001 – 100 000 as. ja yli 100 000 as. kunnat) suositeltaisiin omaa kuntaa keskimääräistä todennäköisemmin kuin pienempien kuntien ryhmissä.

Keskeisenä huomiona nousi esiin etenkin metropolialueiden ja metropolien lähiseutujen poikkeuksellinen haluttomuus suositella omaa kuntaa.

6. Kuntien valttikortit

Mitkä ovat kuntasi kolme merkittävintä valttikorttia?

Suomen kuntien merkittävimpinä valttikortteina ovat luonto ja maisemat.

Kuntien johtavat viranhaltijat ja valtuutetut nostivat esille yhteensä **6602** kunnan valttikorttia. **1125** oli spesifejä kuntakohtaisia valttikortteja ja muita joitain kymmeniä vastauksia saaneita valttikortteja. Loput reilu **5000** valttikorttia on lajiteltu teemoihin.

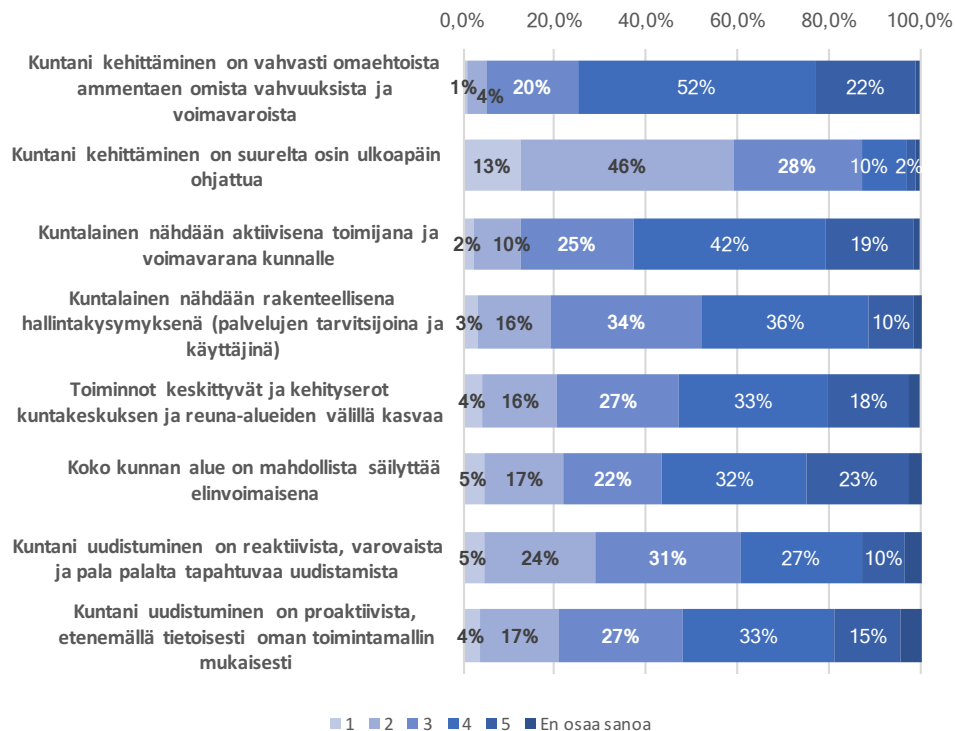
Luontoon liittyvät tekijät mainittiin useimmiten kunnan valttikorttina. Luonto mainittiin vastauksissa useimmiten sellaisenaan. Myös luonnon *puhtaus, kauneus ja maisemalliset arvot* sekä *mereen ja vesistöihin* liittyvät tekijät nousivat esille useissa vastauksissa.

Sijaintiin ja hyviin liikenneyhteyksiin liittyvät vastaukset nousivat esille toisena selkeänä teemana.

Kolmantena isona valttikorttien teemana oli asumiseen ja palveluihin liittyvät tekijät. Asuin ympäristön osalta korostuivat etenkin turvallisuus ja rauhallisuus.

7. Kuntien tulevaisuuskuva

Millaisena näet kuntasi tulevaisuuden? (1 = täysin eri mieltä; 5 = täysin samaa mieltä; en osaa sanoa)

Yli puolet vastaajista näkee, että toiminnot keskittyvät ja yhä vaikeampaa on säilyttää koko kunnan alue elinvoimaisena. Suhtautuminen ei ole kuitenkaan merkittävästi muuttunut edellisvuoteen verrattuna.

Puolueista perussuomalaisten ryhmässä suhtaudutaan muita kriittisemmin kunnan kehittämisen omaehtoisuuteen. Kuntien proaktiivisuuteen kriittisimmin suhtautuvat sininen tulevaisuus ja suurimmista puolueista vihreät ja vasemmistoliitto.

Yli 100 000 asukkaan kunnissa kehittäminen nähdään suurelta osin omaehtoisena, eikä päinvastaisia mielipiteitä ole tässä ryhmässä lainkaan. Tässä ryhmässä nähtiin kunnan kehittämisen olevan enemmänkin proaktiivista ja omaehtoista kuin reaktiivista ja muutoksiin sopeutuvaa. Reaktiivisuus nähtiin suuremmassa roolissa pienissä, alle 6 000 as. kunnissa.

Kuntalainen nähdään aktiivisena toimijana ja voimavarana kunnalle erityisesti pienissä, alle 6 000 asukkaan kunnissa. Muutoin tulokset jakautuivat melko tasaisesti lukuun ottamatta negatiivisinta suhtautumista 10 001 – 20 000 asukkaan kunnissa.

8. Kuntien valtuustokauden keskeisimmät tavoitteet

Mitkä ovat kunnassasi nyt käynnistyneen valtuustokauden keskeisimmät tavoitteet? Voit valita enintään 5 tärkeintä tavoitetta.

Yritysten toimintaedellytykset ja sote-palveluiden saatavuuden varmistaminen lähes kaikkien kuntien tärkeimpiä tavoitteita.

Yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen nähtiin kuuluvan valtuustokauden keskeisimpiin tavoitteisiin kaikkien aluetyyppien kunnissa.

Sote-palveluiden saatavuuden varmistamisessa puolestaan kuntakoolla näyttäisi olevan suurempi merkitys. Sote-palveluiden merkitys nostettiin sitä korkeammalle tavoitteiden joukossa, mitä pienemmästä kunnasta oli kyse. Kaikista vähiten sote-palveluiden merkitystä korostettiin metropolialueiden kunnissa.

Metropolialueen vastaajat näkivät asukasluvun kasvattamisen tärkeämmäksi kuin mitä vastaajat taajaan asuttujen seutujen, maaseutumaisten seutujen ja maakuntien vahvojen kakkoskaupunkien piirissä näkivät.

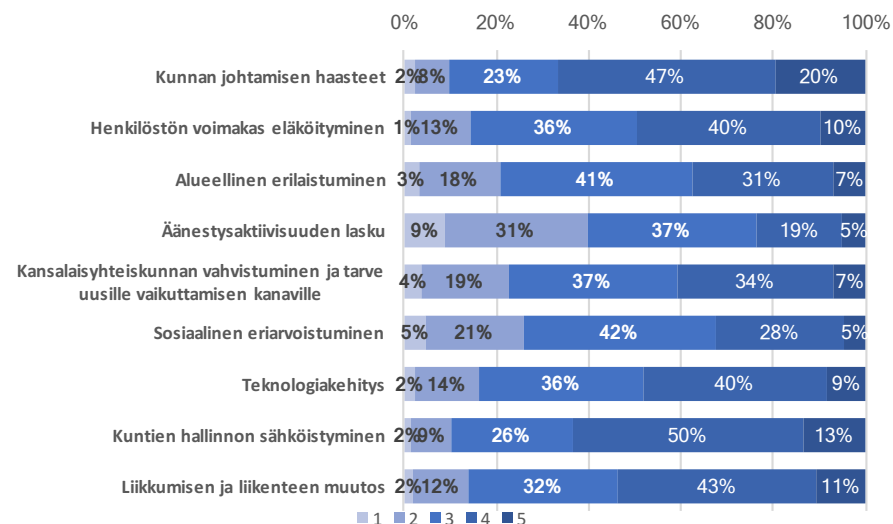
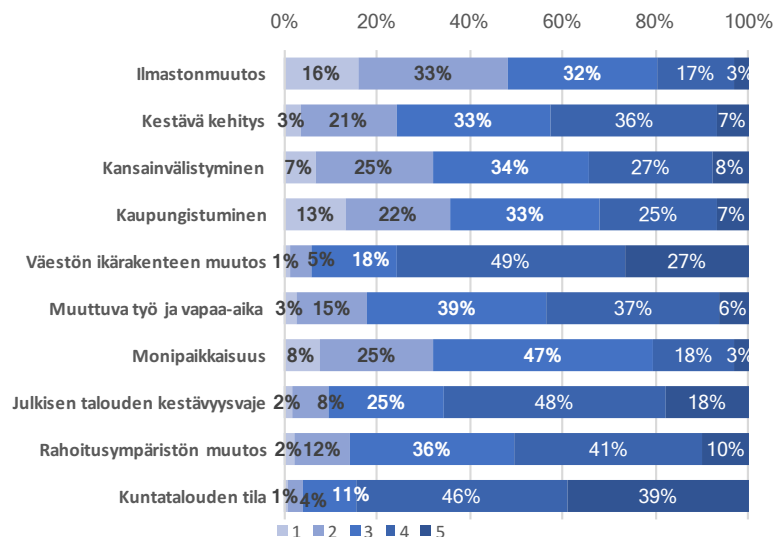

Vastauksissa selkeästi vähemmälle huomiolle jäivät perinteiset kysymykset paikallisdemokratian ja hyvän hallinnon toimivuudesta.

Kategoriassa "jokin muu, mikä" on erotettavissa 3 teemaa: *koulut, palvelut ja työllisyys*. Kustakin teemasta oli tosin vain kymmenkunta mainintaa. Kouluista esille nousi kouluverkon kattavuus. Palveluista esillä oli niiden turvaaminen ja tehokkuus. 70 %:a avoimista keräsi vain muutamia tai yksittäisiä mainintoja.

9. Kuntien ratkaisut toimintaympäristön muutokseen

Missä määrin kunnassasi on pohdittu ratkaisuja seuraaviin toimintaympäristön muutostekijöihin? (1 = ei lainkaan; 5 = erittäin paljon)

Kunnissa on pohdittu ratkaisuja kuntatalouden tilaa ja väestön ikärakenteen muutosta koskeviin kysymyksiin keskimäärin hyvin.

Keskimäärin julkisen talouden kestävyysvaje ja työ ja vapaa-ajan muutos on otettu hyvin huomioon kuntakoosta riippumatta.

Kyselyn vastausten perusteella suuremmat kunnat huomioivat strategisissa valinnoissaan paremmin suuret toimintaympäristön muutokset. Esimerkiksi ilmastonmuutos, kaupungistuminen ja kansainvälistyminen on huomioitu sitä paremmin, mitä isommasta kunnasta on kyse. Pienemmät kunnat puolestaan vaikuttavat huomioivan paremmin esimerkiksi eri ikäryhmät toiminnassaan.

Erityisesti metropolialueen lähiseuduilla suhtauduttiin ratkaisuihin toimintaympäristön muutoksessa muita alueita passiivisemmin.

10. Kuntien elinvoimapainotukset

Miten seuraavia elinvoiman osa-alueita tulisi painottaa kuntasi kehittämisessä tulevaisuudessa? Tulisiko painoarvoa vähentää vai korostaa?

(1 = vähentää merkittävästi; 5 = korostaa merkittävästi)

Kunnat painottavat työllisyyden edistämistä ja yritysten toimintaedellytysten kehittämistä kaikkein eniten elinvoimapainotuksissaan.

Puolueista vihreiden puolueryhmässä työllisyyden edistäminen nähtiin vähemmän tärkeänä painotusalueena kuin muissa puolueryhmissä. Vihreiden edustajat olisivat puolestaan taas valmiita lisäämään esimerkiksi kuntalaisten osallistamista ja vaikutusmahdollisuuksia. Kokoomuksen edustajien mielestä yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen nähtiin keskimääräistä tärkeämpänä painopisteenä tulevaisuuden kehittämistyössä.

Maakunnista Kainuussa ollaan muihin ryhmiin verrattuna enemmän sitä mieltä, että saavutettavuuden edistämistä tulisi painottaa kunnan kehittämisessä tulevaisuudessa.

Kuntakoolla näyttäisi olevan merkitystä, kun painotetaan toimivan arjen ja elinympäristön kehittämistä maankäytön, asumisen ja liikenteen ratkaisuilla. Mitä suuremmasta ja tiheämpään asutusta kunnasta on kyse, sitä merkittävämpänä asia koetaan.

Kuntalaisaktiivisuuden hyödyntäminen ja vaikutusmahdollisuuksien parantaminen miellettiin luottamus henkilöiden parissa tärkeämmäksi kuin kuntien johtoryhmien.

11. Kuntien ja maakuntien rajapintatehtävät

Missä (maakunnan järjestämisvastuulle siirtyvissä) tehtävissä kuntasi haluaisi ottaa nykyistä isomman vastuun?

Kunnat haluavat ottaa enemmän vastuuta aluekehittämisestä, yritysten kasvupalveluista ja sote-palvelujen tuottamisesta.

Maakunnista erityisesti Pohjanmaalla koetaan sote-palvelujen tuottamisesta halutaan ottaa suurempi vastuu. Sen sijaan Etelä-Karjalassa ja Kainuussa on haluttu ottaa muita vähemmän isompaa vastuuta sote-palvelujen tuottamisesta. Pirkanmaa ja Uusimaa puolestaan näyttävät kaikista halukkaimpina lisäämään oman kunnan vastuuta liikenneasioissa.

Kuntakoko vaikuttaa halukkuuteen ottaa vastuuta. Alle 6 000 asukkaan kunnissa halutaan ottaa vähemmän vastuuta sote-palvelujen tuottamisesta kuin muissa kuntakoon ryhmissä. Halukkuus ottaa vastuuta näkyy myös lähes kaikissa muissa kategorioissa kuten alueen kehittämisen tehtävissä ja lisävastuussa yritysten kasvupalveluiden kehittämisessä. Poikkeuksellisesti pienemmissä, alle 6 000 as. kunnissa ollaan halukkaampia lisäämään kunnan roolia vesi- ja kalataloustehtävissä kuin isoimmissa kunnissa.

Huomioitavaa on se, että aluekehittämisen tehtävissä halutaan keskimäärin ottaa enemmän vastuuta jokaisessa ryhmässä.

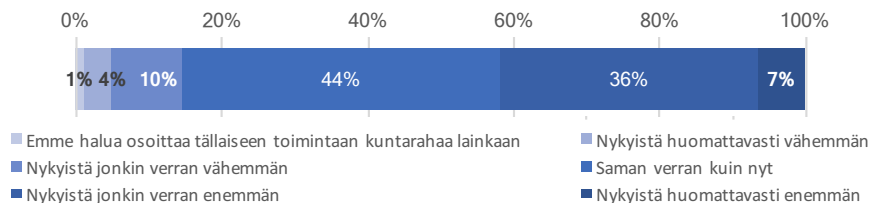
12. Rakennerahasto-ohjelman merkitys kuntien kehittämisessä

Mikä merkitys EU:n rakennerahastovaroin tehtävällä hanketoiminnalla (EAKR ja ESR) on seuraavissa teemoissa oman kuntasi näkökulmasta?

(1 = erittäin pieni, 5 = erittäin suuri, EOS = en osaa sanoa)

Miten arvioit kuntasi mahdollisuuksia kohdentaa kuntarahoitusta EU:n rakennerahasto- ja maaseutuohjelman kehittämishankkeisiin uudella (2021 alkavalla) ohjelmakaudella?

Rakennerahastovarojen merkitys korostuu kunnissa erityisesti koulutuksessa ja osaamisen kehittämisessä sekä pk-yritystoiminnan kilpailukyvn edistämisessä. Kuntarahoitusta ollaan valmiita kasvattamaan.

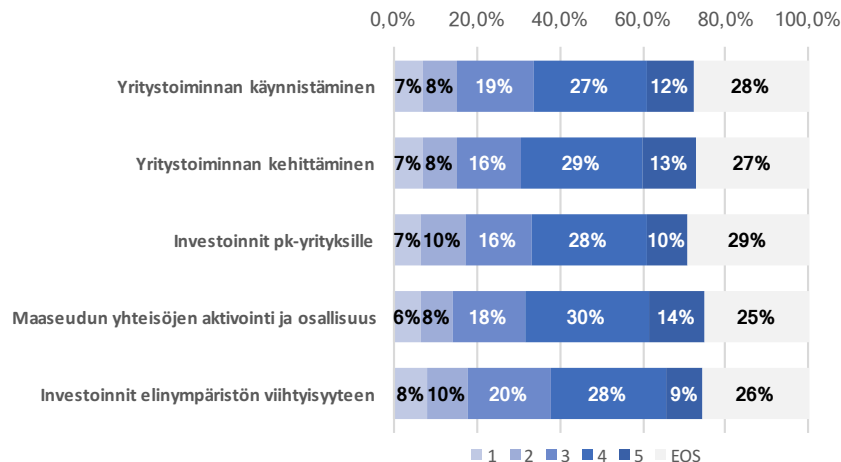
Metropolialueiden kunnissa yli 25 % vastaajista on vastannut, että EU:n rakennerahastovaroilla on erittäin pieni merkitys pk-yritystoiminnan kilpailukyvn edistämisessä. Harvemmin asutuilla seuduilla sen sijaan yli 25 % vastaajista on vastannut rakennerahastovaroilla olevan erittäin suuri merkitys pk-yritystoiminnan kilpailukyvn edistämisessä.

Yli 100 000 asukkaan kunnissa EU:n rakennerahastovaroilla tehtävällä hanketoiminnalla on yli 25 %:n mielestä erittäin suuri merkitys tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittämisessä. Muissa kuntakoiden ryhmässä vastaava osuus on paljon pienempi, alle 12 %. Pienten, eli 6 000 – 10 000 as. kuntien ryhmässä noin 15 % vastaajista on sitä mieltä, että EU:n rakennerahastovaroilla on erittäin pieni merkitys kunnan tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittämisessä.

* Vastaukset perustuvat johtavien viranhaltijoiden näkemyksiin (ja noin 400-500 vastaajan vastauksiin). Havainnoissa painottuu pienten kuntien näkemykset. Yli 100 000 asukkaan kunnissa havaintomäärät olivat pieniä, joten tähän tietoon tulee suhtautua varauksella.

13. Maaseutuohjelman merkitys kuntien kehittämisessä

Mikä merkitys Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman varoin tehtävällä hanketoiminnalla on seuraavissa teemoissa oman kuntasi näkökulmasta? (1 = erittäin pieni, 5 = erittäin suuri, EOS = en osaa sanoa)

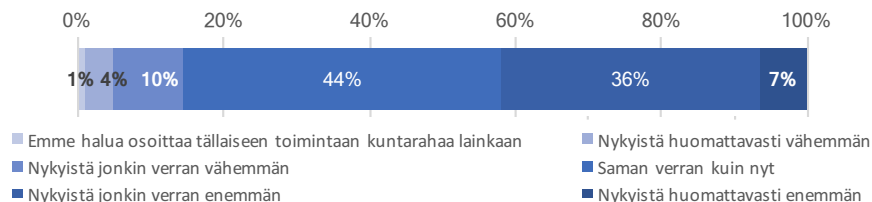
Maaseutuohjelmalla on suuri merkitys pienissä kunnissa. Vastauksissa korostuu erityisesti maaseudun yhteisöjen aktivointi ja osallisuus.

Pienissä, eli 6 000-10 000 asukkaan kunnissa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman varojen merkitys nähdään useammin erittäin tärkeänä kuin muissa ryhmissä.

* Vastaukset perustuvat johtavien viranhaltijoiden näkemyksiin (ja noin 400-500 vastaajan vastauksiin). Havainnoissa painottuu pienten kuntien näkemykset. Yli 100 000 asukkaan kunnissa havaintomäärät olivat pieniä, joten tähän tietoon tulee suhtautua varauksella.

Miten arvioit kuntasi mahdollisuuksia kohdentaa kuntarahoitusta EU:n rakennerahasto- ja maaseutuohjelman kehittämishankkeisiin uudella (2021 alkavalla) ohjelmakaudella?

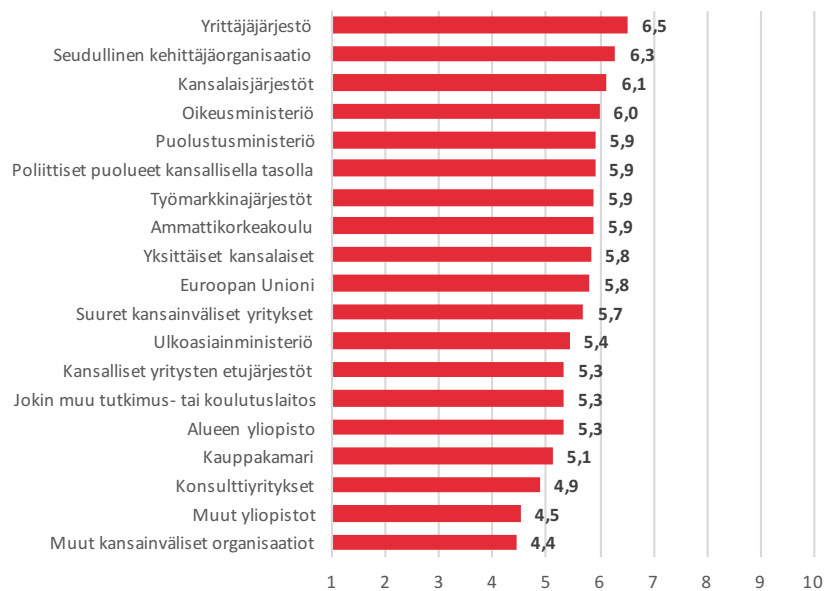
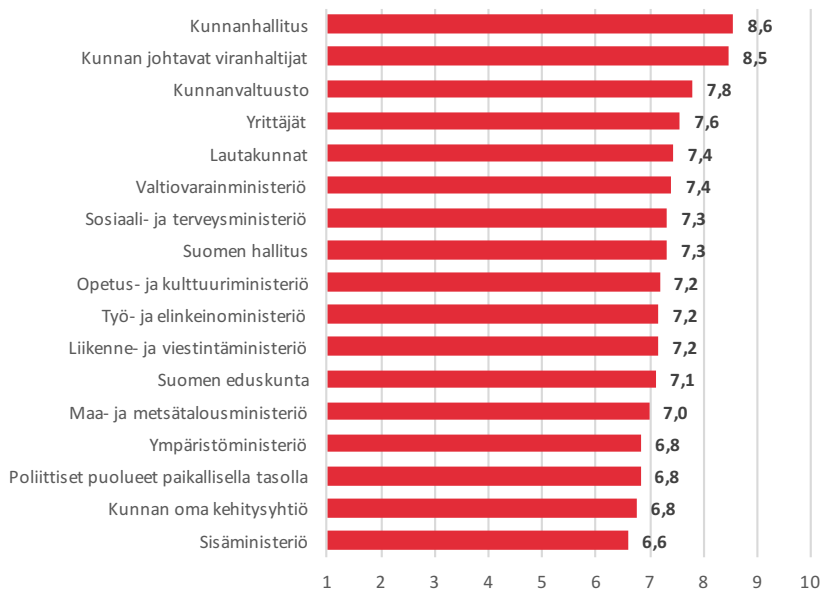

14. Kuntien kehittämiseen vaikuttavat tahot

Arvioi asteikolla 1-10 seuraavissa organisaatioissa toimivien ihmisten kykyä vaikuttaa kuntasi kehitykseen pitkällä aikavälillä.

(1 = ei lainkaan mahdollisuutta vaikuttaa; 10 = erittäin suuri mahdollisuus vaikuttaa; EOS = en osaa sanoa)

Kuntaorganisaation ulkopuolelta kuntien kehittämiseen vaikuttavat eniten alueen yrittäjät – ministeriöistä kärjessä valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö. Johtavilla viranhaltijoilla nähdään olevan eniten valtaa suurissa (yli 100 000 asukkaan kunnissa).

TAUSTATIEDOT

Rooli	Lähetetty	Aloittaneet	Vastausprosentti
Johtoryhmä	1875	603	32 %
Kunnanhallitus	2629	739	28 %
Kunnanvaltuusto	6367	1673	26 %

Sukupuoli	Aloittaneet	Osuus
mies	1616	54 %
nainen	1360	45 %
(tyhjä)	39	1 %

Ikä	Aloittaneet	Osuus
alle 30 v.	128	4 %
30-39 v.	433	14 %
40-49 v.	639	21 %
50-59 v.	837	28 %
60 v. tai yli	870	29 %
(tyhjä)	108	4 %

Puolue	Vastausten määrä	Osuus
keskusta	705	23 %
kokoomus	385	13 %
kristillisdemokraatit	87	3 %
Muu puolue, mikä?	38	1 %
perussuomalaiset	161	5 %
RKP	133	4 %
SDP	483	16 %
sininen tulevaisuus	10	0 %
sitoutumaton	480	16 %
vasemmistoliitto	199	7 %
vihreät	141	5 %
(tyhjä)	193	6 %

Kuntakokemus	Aloittaneet	Osuus
10 - 19 v.	591	20 %
20 -29 v.	416	14 %
30 v. tai yli	465	15 %
5 - 9 v.	529	18 %
alle 5 v.	975	32 %
(tyhjä)	39	1 %

	Vastanneet	Lähetetty	Osuus	Vastausprosentti
Etelä-Karjala	81	300	3 %	27 %
Etelä-Pohjanmaa	171	603	6 %	28 %
Etelä-Savo	121	442	4 %	27 %
Kainuu	100	266	3 %	38 %
Kanta-Häme	138	435	5 %	32 %
Keski-Pohjanmaa	68	219	2 %	31 %
Keski-Suomi	232	783	8 %	30 %
Kymenlaakso	83	290	3 %	29 %
Lappi	173	627	6 %	28 %
Pirkanmaa	255	900	8 %	28 %
Pohjanmaa	143	566	5 %	25 %
Pohjois-Karjala	141	474	5 %	30 %
Pohjois-Pohjanmaa	293	1032	10 %	28 %
Pohjois-Savo	176	612	6 %	29 %
Päijät-Häme	99	361	3 %	27 %
Satakunta	135	589	4 %	23 %
Uusimaa	318	1321	11 %	24 %
Varsinais-Suomi	288	1051	10 %	27 %
Kaikki yhteensä	2890	10871	100 %	27 %

	Aloittaneet	Osuus
10 001-20 000 as.	493	16 %
20 001-40 000 as.	479	16 %
40 001-100 000 as.	263	9 %
6000-10 000 as.	626	21 %
alle 6 000 as.	983	33 %
yli 100 000 as.	171	6 %

Seututyyppi*	Aloittaneet	Osuus
A Metropolialue	216	7 %
A2 Metropolialueen lähiseudut	132	4 %
B Monipuoliset korkeakoulupaikkakunnat	841	28 %
C Maakuntaveturit	336	11 %
D Maakuntien vahvat kakkoskaupungit	298	10 %
E1 Pikkukaupungit	275	9 %
M1 Taajaan asutut seudut	388	13 %
M2 Maaseutumaiset seudut	529	18 %

*Kuntien luokittelussa seututyypin mukaan on sovellettu MDI:n tekemän kaupunkiverkkotutkimuksen ja alueprofiilien tyypittelyä. Katso tarkemmin verkossa:

<http://www.mdi.fi/content/uploads/2015/11/Kaupunkiverkkotutkimus-2015-raportti.pdf>
<http://www.mdi.fi/content/uploads/2016/12/alueprofiilit2016-161214-2naytolle.pdf>

MDI VALTAKUNNALLINEN KUNTAKYSELY **2017**

#MDIkuntakysely